

Aan alle leden van parochieteams en  
aan ieder die zich betrokken weet  
bij de parochie.

# **HET PAROCHIETEAM**

## **IN DE KIJKER**



## VOORAF

Deze brochure is gericht tot christenen die bekommerd zijn om hun parochie en die deze parochie, ieder op een eigen wijze, mee dragen.

Ze wil enkele aanzetten geven om de parochie op een nieuwe wijze te benaderen. Wij doen dit vanuit een gelovig standpunt en vanuit de vraag waar het in het parochielevens uiteindelijk om gaat.

Ons denkproces over de parochies van morgen richt zich vooral op de opdracht van het "parochieteam" of van de "ploeg" die de parochie draagt.

We zullen ons daarbij ook de vraag stellen naar de ondersteuning van dit parochieteam vanuit het federatieverband.

Tenslotte reiken wij enkele praktische sleutels aan die voor een parochieteam een hulp kunnen zijn om op een vruchtbare wijze te werken.

+Paul Schruers, bisschop  
+Patrick Hoogmartens, bisschop-coadjutor  
samen met de diocesane parochieploeg  
van het bisdom Hasselt  
januari 2004

## **DEEL I. DE PAROCHIE ALS RUIMTE VOOR GODSONTMOETING**

Dat het in een parochie uiteindelijk om God gaat, is voor christenen een evidentie. En toch wordt in de concrete werking van de parochie deze evidentie wel eens verduisterd. Dikwijls krijgen allerlei organisatorische zorgen van de parochie méér aandacht dan haar eigenlijke zending, nl. mensen vanuit God samen te brengen.

De huidige snelle veranderingen in het parochieleven, met name de vermindering en veroudering van kerkgangers en parochiepriesters, confronteren ons met nog meer organisatorische vragen. Nochtans dwingen al deze vragen ons, vandaag meer dan ooit, om ons te concentreren op de fundamentele zending van de parochie: gemeenschap zijn rond Jezus en een ruimte worden waar mensen, daar waar zij wonen, God kunnen ontmoeten.

### **1 Er verandert veel in de parochies**

De wijzigingen in het parochielandschap gebeuren razend-snel. De vermelde vermindering en veroudering van kerkgangers en priesters gaan immers samen met tal van culturele en maatschappelijke evoluties. Voor alle christenen, maar vooral voor priesters, diakens en parochieassistenten, alsook voor mensen die als vrijwilliger verantwoordelijkheid dragen in de parochie, is dit een ingrijpend gebeuren. Het vervult ons met onzekerheid, soms zelfs met vrees. Wij varen op een woelige zee en de wind zit vaak tegen. En om eerlijk te zijn, niemand heeft zomaar een antwoord op alle vragen.

### **2 Parochies werken samen**

Steeds meer groeit de overtuiging dat het wijdvertakte netwerk van parochies zoals het zich in Vlaanderen ontwikkelde, niet op de huidige wijze kan blijven bestaan. De bijna volstreekte autonomie van elke parochie is om vele redenen

niet houdbaar. Ook in ons bisdom heeft men dit sinds tientallen jaren ingezien. Daarom werden er geleidelijk aan samenwerkingsverbanden tussen parochies gecreëerd. Die samenwerkingsverbanden of "federaties van parochies" werden onlangs, na veel raadpleging en overleg, veralgemeend en (voorlopig...?) vastgelegd.

Het is daarbij belangrijk om te zien dat een parochiefederatie op de eerste plaats een samenwerkingsverband is tussen priesters, diakens en parochieassistenten van naburige parochies. Voor hen zijn de wijzigingen aanvankelijk het meest ingrijpend.

Op de tweede plaats is een federatie ook een samenwerkingsverband tussen de geledingen van die parochies zelf. Hun verantwoordelijken staan voor een wijziging van perspectief en alle christenen van een federatie zijn geleidelijk aan wat meer op elkaar aangewezen.

### **3 De bedoeling van een parochiefederatie**

De bedoeling van een parochiefederatie zou grosso modo als volgt kunnen omschreven worden.

- a Elke parochie behoudt, dankzij de federatie, de band met één of meerdere priesters. Deze priesters zijn - als pastoor(s) of als priesters met een gezamenlijke opdracht (zgn. benoeming "in solidum") of als kapelaan - op een eigen wijze, "herder" van de parochies. Zij worden in hun herderlijke zorg bijgestaan door één of meerdere diakens, parochieassistenten en vrijwilligers uit de federatie (zie verder Deel III, nr. 2).
- b Parochies worden gesteund in wat ze zelf ondernemen. Het leven in een parochie behoudt binnen de federatie een zekere zelfstandigheid die groter of kleiner is volgens de omstandigheden. Dit parochieleven wordt door het federatieverband gesteund, gevoed en soms opnieuw tot leven gewekt.

- c Parochies gaan samenwerken op sommige terreinen (bijv. voor catechese, voor ziekenzorg, op materieel vlak...). Soms gebeurt deze samenwerking zelfs op decanaal vlak. Parochies die op bepaalde vlakken sterker zijn, helpen zo parochies die op die terreinen zwakker zijn. Ook parochieteams kunnen op verschillende wijzen samenwerken.
- d Priesters, diakens en parochieassistenten zullen hun zorg meer onder elkaar verdelen, zodat het ook voor hen doenbaar blijft. Dit kan – volgens omstandigheden – op vele wijzen. Voor priesters komt er een benoeming “in solidum” enkel na overleg.

#### **4 Ervaringen in de praktijk**

Ervaringen in de praktijk tonen aan dat samenwerken op het vlak van de federatie soms moeilijk is maar ook nieuwe kansen biedt.

De parochiefederatie is tenslotte een kader waarbinnen parochies en hun “herders” tot solidariteit met elkaar geroepen zijn. De federatie wil ons als het ware voorbereiden op een toekomst met minder priesters en met kleinere geloofs-gemeenschappen. Naast de priester zullen ook de diaken en de parochieassistent delen in de pastorale zorg. En weldra zullen ook andere leken als vrijwilligers de priester helpen bij de pastorale zorg binnen de federatie. Hoe dit kader in concrete situaties wordt ingevuld hangt o.m. af van karakters, temperamenten, charisma’s en van de inschatting van wat er plaatselijk mogelijk en wenselijk is. In ieder geval zal het op elkaar inspelen de parochie helpen om zichzelf te ontsluiten. De federatie wil parochies openen voor elkaars rijkdom en hen helpen samen te beleven wat te moeilijk is als men alleen blijft werken. Tegelijk wil een federatie parochies steunen in hun eigenheid. Een federatie wil m.a.w. de solidariteit tussen parochies concreet maken.

Dankzij het federatieverband wordt het voor plaatselijke vrijwilligers in de toekomst ook mogelijk en vruchtbaar om

zich te engageren. Dit engagement zal voor de meeste vrijwilligers plaatselijk gebeuren, dus in parochieverband. Voor anderen zal deze inzet meer federatief gebeuren. Elk engagement gebeurt volgens mogelijkheden en charisma. Waar het evenwel vooral op aankomt, is de inzet van christenen in te schakelen in de zending van de parochies om "ruimte te zijn voor Godsontmoeting". Het gelovig of spiritueel motief is het meest beslissend voor de toekomst. Dit verlangen naar een meer spiritueel engagement vanuit het evangelie leeft overigens ook in de harten van vele parochieverantwoordelijken.

## **5 De troeven van de parochie zien**

Alle zorgen van hedendaagse parochies ten spijt, is het onmiskenbaar een feit dat een parochie grote troeven heeft. Er leeft in de parochies vaak diepe vreugde, als christenen er broederlijk getuigen en zich voor de parochie engageren. Een parochie biedt talloze kansen om mensen te brengen tot Godsontmoeting. Zoveel families en individuen komen met de parochie in contact op de grote levensmomenten, bij een overlijden, bij een geboorte, bij de overgang naar volwassenheid, soms ook bij een huwelijk. De parochie viert ook op zondag en op alle grote feesten de liturgie. Voor wie met gelovige ogen kijkt, zijn dit zovele plaatsen waar mensen God kunnen ontmoeten: in zijn Woord, in zijn tekenen en in de liefde die Hij wekt in de harten van mensen. Daarnaast zijn er ook talloze andere ontmoetingen in parochieverband waarin een christelijke gemeenschap voluit leeft omdat zij iets van God laat zien: een christen die eens dieper spreekt met zijn buur, een christelijke beweging die hoop wekt in een soms rauwe werkelijkheid, een ziekenbezoeker of catechist die - vaak heel eenvoudig - zijn geloof deelt.

In al deze ontmoetingen zijn er kansen en mogelijkheden te over om God aanwezig te brengen in stad of dorp. Toch kan het ons soms benauwen wanneer wij naar de concrete parochies kijken. Want de vele mogelijkheden roepen de inspan-

ningen op, nodig om die zoveel kansen aan te grijpen en ... "arbeiders zijn er weinig". Ze roepen de pijn op die ook wij beleefden, omdat heel wat beloftevollen mogelijkheden uiteindelijk op niets zijn uitgelopen.

De moeizame ervaringen die we opdeden moeten evenwel leerzaam zijn voor vandaag en voor de tijd die komt. Het is belangrijk dat het parochie-engagement, vooral dat van de dragende groepen en personen, hen niet uitput. Hopelijk mogen wij ook de vrucht van die inzet ervaren. Natuurlijk zal alleen God en zijn Geest onze pastorale inzet vruchtbaar maken. Maar ook wij moeten, in geloof, de tekenen-van-onze-tijd zien en er conclusies uit trekken. In dit verband gaan steeds meer stemmen op die pleiten voor fundamentele keuzes. Parochies moeten "standaardiseren", d.w.z. eenvoudiger werken. En parochies moeten zich meer "verdiepen" en richten op hun zending, nl. ruimte zijn voor Godsontmoeting. Dan krijgt de missionaire en evangeliserende opdracht van de parochie in de samenleving van morgen een nieuw elan. Alleen dán zullen ook nieuwe generaties zich met vreugde voor de parochie – kunnen en willen - inzetten.

## **6 "Standaardiseren" is noodzakelijk**

De veelheid van dagelijkse besommingen en opdrachten in de parochie moet beperkt worden. Telkens terugkerende "bedrijvigheden" van de parochie moeten op een eenvoudiger manier, d.w.z. meer "gestandaardiseerd" kunnen gebeuren.

Initiatieven bijv. die horen bij de terugkerende tijden en feesten van de liturgische jaarkring moeten niet telkens helemaal opnieuw worden uitgedacht...tenzij er natuurlijk creatieve medewerkers in overvloed zouden zijn. De officiële liturgie biedt pareltjes van gebeden en teksten met een verrassende diepgang. Ervaringen van vroeger en van elders moeten ook kunnen worden overgenomen zonder alles telkens weer totaal te willen vernieuwen.

Ook de regelmatige sacramentencatechese (bij eerste communie of vormsel...) moet op een zo eenvoudig mogelijke wijze gebeuren: de nadruk ligt daarbij op authenticiteit en op de grondervaring van het christelijk geloof: "God is nabij, ik ben door Hem onvoorwaardelijk bemind; Jezus is de weg naar God..." De sacramentencatechese is in de huidige culturele en kerkelijke context immers "eerste verkondiging" met eigen mogelijkheden én grenzen.

Ook het dagelijks bestuur van de parochie moet vereenvoudigd worden. Niet alles moet telkens opnieuw gedaan en besproken worden.

En alles wat – met de beste bedoelingen – door de diocesane diensten wordt gevraagd of voorgesteld, kan niet in elke parochie worden gerealiseerd. Wat voor de ene parochie uitermate zinvol is, is dat ook voor de andere, maar is echt te veel gevraagd.

De grotere standaardisering van het parochielevens is echter geen doel op zich. Wel komt het erop aan dat allen die de parochie mee-dragen, niet alleen organisatorisch bezig zijn. Belangrijk is dat zij leren loslaten. Zij moeten immers zoveel mogelijk "in staat van ontmoeting" zijn, zowel met God als met mensen. Dit kan maar vanuit de absolute prioriteit van de onderlinge liefde. Mensen moeten opnieuw van christenen kunnen zeggen: "Zie hoe zij elkaar liefhebben".

Daarom is het ook van wezenlijk belang dat mensen, die met parochieverantwoordelijken in contact komen, zich op de eerste plaats liefdevol bejegend weten. Mensen moeten vooral, in een klimaat van verzoening en van vriendschap, welwillendheid en openheid ervaren voor hun reële levensvragen. De eerste ingesteldheid die doorheen alles van parochieverantwoordelijken wordt verwacht, is dus die van een authentieke, onvoorwaardelijke en geïnspireerde liefde. Al de rest, alle organisatorische zorgen, komen op de tweede plaats. Hier dringen vereenvoudiging en standaardisering zich op. Wij zullen hierover nog samen verder nadenken en

tot concrete keuzes moeten komen. Ondertussen dienen wij de weg van de verdieping te blijven gaan.

## **7 Het belang van “verdieping”**

De “verdieping” van het parochieleven is nodig opdat de parochie zichzelf zou worden, nl. ruimte van Godsontmoeting.

De onrust die onvermijdelijk is bij de start van een nauwere samenwerking tussen parochies, kan wegebben. Hier en daar is de vruchtbaarheid van solidariteit tussen parochies reeds zichtbaar. Maar onrust zal uiteindelijk slechts een antwoord vinden in geloof.

De keuze van het bisdom voor samenwerkingsverbanden tussen parochies en voor de ondersteuning van parochies vanuit de federatie, berust op dit geloof en vertrouwen. Zij stoelt ook op de overtuiging dat er mensen zullen zijn die, daar waar zij wonen (in de parochie en/of in de federatie), iets willen máken van hun christelijke gemeenschap én van hun gelovig leven. Deze mensen zullen evenwel in hun geloof moeten worden gevoed.

### *a Persoonlijke verdieping*

Voor de dragende christenen in de parochies is het van groot belang dat zij op een persoonlijke wijze geboeid worden door de God van de Bijbel, die Jezus “Vader” noemt.

Daartoe is het op de eerste plaats nodig dat zij, daar waar zij zich pastoraal engageren, ook kansen krijgen tot verdieping van hun geloof. In ons bisdom werd hierin al een lange weg afgelegd. Spreken en delen vanuit het Woord gebeurt al op vele plaatsen. Het geraakt langzaam ingeburgerd, al gaat het met vallen en opstaan. Het is belangrijk dat wij inzien dat de “Geest” die ons drijft en van waaruit wij ons engageren, het meest beslissende is.

Het is evenzeer belangrijk dat pastoraal engagement verdiept wordt in de zondageucharistie. Daar ontvangen christenen Jezus zelf in de communie. Het is wezenlijk dat christenen persoonlijk ontdekken dat zij deel uitmaken van het lichaam van Christus. Zo moeten wij Augustinus leren begrijpen wanneer hij zegt: "Christen, word wat je ontvangt: het lichaam van Christus".

Vele christenen wensen in het diepst van hun hart Jezus te volgen. Zij willen echt vanuit God leven. Het is noodzakelijk dat dit verlangen gevoed wordt en verdiept. Zo kan hun engagement, thuis, op het werk, in de parochie, zelfs stilzwijgend, een getuigenis zijn.

#### *b Volwassenen-initiatie*

De verdieping van individuele gelovigen en van de hele christelijke gemeenschap zal wellicht slechts gebeuren op voorwaarde dat er ook goede volwasseneninitiatie plaatsvindt, aangepast aan onze cultuur. Hierover wordt in heel West-Europa ernstig nagedacht. Dit gebeurt ook in ons land en in ons bisdom. De "standaardisering" van de sacramentencatechese en van de dagelijkse werking van de parochies moet nieuwe krachten vrijmaken voor geloofsinitiatie en met name voor volwassenencatechese. Deze zal ernstig moeten zijn, d.w.z. tegelijk bijbels én vanuit het leven. Ze zal er moeten zijn voor de "kern" van de parochie, maar evenzeer voor mensen die zoekende zijn, die zich als het ware aandienen in toevallige ontmoetingen, die worden uitgenodigd "bij gelegenheid" of die men ontmoet bij grote levensmomenten.

Hierover moet nog veel worden nagedacht. Maar steeds meer tekenen wijzen erop dat de tijd rijp is voor zulk geloofsaanbod. Het moet beperkt zijn in tijd (bijv. enkele weken) en het moet ook met enige regelmaat worden aangeboden. Dit aanbod zou kunnen in de parochies. Maar wellicht bieden de federaties hier meer mogelijkheden. Het kan ook leiden tot nieuwe vormen van kleinschalige christelijke gemeenschapsvorming. De parochies

zullen er wel bij varen. Zij zullen erdoor gestimuleerd worden om meer ruimte van Godsontmoeting te worden... en daar gaat het om.

## **8 Tot slot: het parochieteam in de kijker**

Opdat parochies in hun samenwerkingsverband een sterkere dynamiek zouden krijgen, is het nodig dat de krachten verzameld worden en dat er wordt gestuurd. De figuur van de priester en met hem die van de diaken en de parochieassistent spelen hierin als "herders" een belangrijke rol.

In deze denkoefening willen wij echter in het bijzonder stilstaan bij de opdracht van het parochieteam, van de ploeg die - met de "herders" - de parochie draagt. Wij doen dit ook hier vanzelfsprekend in de context van ons geloof en in de overtuiging dat er mensen zijn die, vanuit Jezus, op een bijzondere wijze dienstbaar willen zijn: niet enkel als catechist, als ziekenzorger of als koorlid..., maar vanuit een zorg voor het geheel van de parochie van morgen.

## **DEEL II. HET PAROCHIETEAM: "EEN PLOEG DIE DE PAROCHIE DRAAGT"**

Een parochieteam is onontbeerlijk voor een parochie. Deze ploeg zal een parochie in haar onderscheiden deelgroepen trachten samen te brengen en te inspireren. Dit "tot eenheid brengen" van de parochie als plaatselijke christelijke gemeenschap zal geschieden door een team, waarin vrijwilligers samenkomen met de priester en/of met iemand die hem helpt in zijn herderschap. Wij spreken hier van een team omdat wij de klemtoon willen leggen op de ploeggeest. In vele parochies wordt deze ploeg nog parochieraad genoemd. Het gaat hier in ieder geval om méér dan een dagelijks bestuur dat een samenkomst voorbereidt. Het gaat nl. om "een ploeg die de parochie draagt".

De belangrijke verantwoordelijkheid die een parochieteam krijgt, veronderstelt helderheid omtrent profiel en opdracht. Daarom deze denkoefening. Wij streven er geen volledigheid in na. Wij willen wél de wezenlijke trekken aanwijzen in de zending van een parochieteam. En wij willen inzien hoe een parochieteam zich verhoudt tot andere geledingen van de parochie en van de federatie.

Hier en daar zullen wij een onderscheid maken tussen kleinere en grotere parochies. Méér dan ons te focussen op verschillen, zullen wij ons echter vooral richten op de algemene kenmerken van een parochieteam.

### **1 De eigenheid van een parochieteam**

#### *a Zorg om de "communio" vanuit de "Geest"*

Een parochieteam is een groep van mensen die – vanuit een gelovige bewogenheid – het leven van een parochie wil dragen en ondersteunen.

Het parochieteam denkt na over de parochie en draagt er zorg voor. Het bespreekt het leven van de parochie vanuit een evangelisch perspectief. Het helpt de paro-

chie uit te bouwen tot een misschien wel bescheiden, maar in ieder geval ook profetische christelijke gemeenschap.

De leden van het parochieteam zijn "mensen van communio": zij hebben de parochie als gemeenschap voor ogen.

Een parochieteam zal ernaar streven zélf samen te komen in de geest van het evangelie en vanuit de kracht van de zondagseucharistie. Zo zal het parochieteam in het leven van de parochie de Geest herkennen die reeds op zovele wijzen in de parochie werkzaam is. De leden van het parochieteam zullen ook trachten in en door hun persoonlijk leven te getuigen van dat "nieuwe leven-in-de-Geest".

*b Oog voor mogelijkheden en beperkingen van de parochie*

Het parochieteam zal steeds rekening houden met de mogelijkheden en met de beperkingen van de plaatselijke gemeenschap. Het beseft immers dat een parochie op het gelovige vlak niet altijd "alles voor allen" kan betekenen. Er zijn grenzen. Maar anderzijds zijn er in elke parochie ook eigen mogelijkheden tot het beleven van het evangelie.

In grotere of sterkere parochies zal het christelijk gemeenschapsleven met meer zelfstandigheid beleefd worden dan elders. Dit wil zeggen dat de drie wezenlijke aspecten van het christelijk leven, nl. de diaconie, de verkondiging en de liturgie, er grotendeels in de eigen parochie zelf kunnen beleefd worden.

In kleinere parochies evenwel kunnen deze aspecten van het geloofsleven soms maar in beperkte mate in de eigen gemeenschap tot leven komen. Zo is er soms wel bijv. veel aandacht voor zieke mensen, maar is er slechts een beperkte liturgische beleving. Er is bijv. slechts om de veertien dagen een zondagseucharistie en

kinderen krijgen er vormselcatechese samen met de kinderen van een naburige parochie.

Het parochieteam zal zijn verantwoordelijkheid evenwel altijd dragen in samenspel met wat gebeurt in de naburige parochies van de federatie. Het doet dit vanuit het besef dat de Kerk ruimer is dan de eigen parochie. Parochies zijn er immers samen verantwoordelijk voor dat er in hun streek ruimte is voor Godsontmoeting en voor het getuigenis van het evangelie.

## **2 De samenstelling van een parochieteam**

- a De plaatselijke "dragers" van de parochie, ieder met een eigen opdracht*

De leden van een parochieteam zouden de weerspiegeling moeten zijn van de christenen van de plaatselijke gemeenschap. Het gaat om mannen en vrouwen, liefst vanuit de verschillende generaties en geledingen van de parochie. Hun aantal is moeilijk vast te stellen. Wij denken aan een 10-tal mensen. Zij belichamen - samen met de priester of zijn vertegenwoordiger (zie b) - de "synodaliteit" (= het "samen-op-weg-zijn"). Samen dragen zij verantwoordelijkheid in de christelijke gemeenschap. Zij vormen één ploeg.

In die ploeg is een goede taakverdeling heel belangrijk. Er is een voorzitter die met de herder, de feitelijke leiding heeft van het team. Daarnaast is er een secretaris die zorgt voor o.m. verslaggeving en opvolging. Voorts zullen er mensen de verantwoordelijkheid dragen voor bijzondere domeinen of taken in de parochie. Daarvan een opsomming geven is moeilijk; ze verschilt van parochie tot parochie.

De voornaamste domeinen waarmee een parochieteam zich inlaat, zijn de liturgie, de zorg voor de zieke of voor de mens in nood en de zorg voor de verkondiging. Hierover dadelijk meer.

Daarnaast zijn er concrete taken, zoals die i.v.m. het materiële of met "Kerk & Leven", enz. Ook zij moeten in het parochieteam ter sprake kunnen komen. Met betrekking tot het materiële zorgt een parochieteam voor goede contacten met de kerkfabriek. Een persoon die als plaatselijk contactpersoon aanspreekpunt is voor de gemeenschap en voor de priester of zijn vertegenwoordiger, is best ook aanwezig in het parochieteam.

*b De herderlijke aanwezigheid vanuit de federatie*

In het parochieteam zal er altijd iemand aanwezig zijn, die vanuit de federatie de herderlijke zorg belichaamt in de parochie. In sommige parochieteams is dat de pastoor zelf; hij kan pastoor zijn van één of van meerdere parochies. Soms is het een priester die met andere priesters "in solidum" de zorg heeft voor verschillende parochies. Soms is het een kapelaan of een diaken. Soms een parochieassistent(e) of een andere leek die, op het niveau van de federatie, de priester bijstaat in zijn herderlijke taak.

Wie ook aanwezig is vanuit de federatie, hij of zij is er altijd namens de priester, de eindverantwoordelijke. Die kan overigens altijd zelf aanwezig zijn in het parochieteam. Het is de roeping van de priester om, ook in moeilijke concrete beleidszaken, vanuit het evangelie en het diocesaan beleid, de eenheid te maken. Ook dan brengt hij Christus aanwezig in het parochieteam en in de parochie.

### **3 Het parochieteam bouwt aan gemeenschap**

Het is nauwelijks doenbaar om alle concrete opdrachten van een parochieteam weer te geven. "Veldwerkers" in parochieverband weten hoe talrijk de diensttaken en opdrachten in een parochie wel zijn. Een parochie heeft immers vele facetten, die trouwens maar kunnen ter harte genomen worden door de inzet en de charisma's van velen. En al deze fa-

caten van het parochieleven komen in zekere zin samen in het parochieteam.

Traditioneel en theologisch worden hier drie hoofddomeinen onderscheiden . Zij zijn van essentieel belang opdat de parochie een christelijke gemeenschap wordt, een "communio" (Lat.) of "koinonia" (Gr.). Elk parochieteam dient deze christelijke gemeenschapsopbouw na te streven.

Die hoofddomeinen zijn:

*a De liturgie*

Het meest in het oog springende aspect van het parochieleven is het samenkomen van de christenen in de liturgie. Ook als er een specifieke liturgische werkgroep is, toch draagt een parochieteam de laatste zorg omtrent de wijze waarop de christenen samenkomen in de liturgie.

Daarbij is op de eerste plaats de zondagsliturgie belangrijk. Deze geeft de "cadans" aan van de plaatselijke gemeenschap. Ze voedt de parochie en brengt ze samen rond de levende Heer. Het parochieteam staat er voor in – eventueel samen met de liturgische werkgroep - dat het zondagse samenkomen van de christenen een levende en gastvrije samenkomst wordt, waarin de aanwezigheid van de Heer écht gevierd wordt en waar de zending van de christenen in de wereld wordt gevoed.

Ook andere vormen van liturgie, zoals bijv. de uitvaarten in de parochie, zijn mede een zorg voor het parochieteam. Bieden wij troost aan de rouwende familie? Wordt het evangelie er daadwerkelijk aangereikt door de voorganger, de zang, de voorbeden...? Het zijn zoveel vragen die af en toe door een parochieteam moeten worden gesteld.

Zoals echter reeds aangegeven, moet inzake liturgie ook voldoende "gestandaardiseerd" worden. Alles moet niet steeds vernieuwd worden. Het parochieteam moet er vooral voor zorgen dat er gebed en "wijding" is en dat het concrete leven er wordt gevoed en verdiept.

## *b De diaconie*

De zorg voor de mens in nood is een tweede centrale opdracht van de parochie, die dan ook aan bod komt in het parochieteam.

Hoe worden christenen geroepen en geholpen om aandachtig en zorgzaam te zijn voor de mens in nood? Leren zij de mogelijkheden hiertoe zien in hun beroep, in hun engagement in het verenigingsleven, in hun leven in de buurt? Het parochieteam bespreekt deze vragen en tracht de opbouw van de parochie te bevorderen tot een diaconale gemeenschap, waarin christenen dienstbare mensen zijn.

Vanzelfsprekend kan een parochieteam de opdracht van de diaconie niet zelf volledig opnemen. Het zal er vooral voor zorgen dat individuele christenen en allerlei diaconale groepen (bijv. de ziekenzorgkernen, St.-Vincentius, Broederlijk Delen- of Welzijnszorgkernen...) en verenigingen, worden gesteund en gevoed.

## *c De verkondiging*

In elke parochie gebeurt verkondiging. Ze gebeurt natuurlijk in de liturgie en in de diaconale zorg. Maar daarnaast is er ook specifieke verkondiging in geloofsavonden, sacramentencatechese, of in gezins- of schoolverband en tijdens ontmoetingen en persoonlijke gesprekken van priesters, diakens, parochieassistenten en christenen van de parochie.

Het is goed dat een parochieteam zich bij tijd en wijle de vraag stelt naar de vorm, de inhoud en de pertinentie van deze verkondiging. Dit kan bijv. door na te gaan hoe men zelf het geloof heeft ontdekt. Het kan ook door zélf te leren spreken vanuit het evangelie. Of het kan nog doordat het parochieteam af en toe iemand uitnodigt die in de parochie expliciet met verkondiging bezig is. Het is bijvoorbeeld zinvol hierover eens te spreken met de priester, met de diaken en met de catechisten. Ook voor deze "verkondiger" (man/vrouw) is dat goed.

Hij kan zijn zending immers maar met "vuur" vervullen, wanneer hij zijn zorg ook af en toe met zijn gemeenschap en dus ook met het parochieteam, kan delen.

*d De zorg voor het materiële.*

Een parochie heeft niet alleen aandacht voor het geestelijke, maar ook voor het materiële. Het komt erop aan hier een goed evenwicht te vinden.

De zorgen van de parochie betreffende financiën, de materiële infrastructuur en de onvermijdelijke besloomingen op het praktische vlak, horen bij de pastoraal. Gelukkig is er in elke parochie een kerkfabriek die veel van de materiële zorgen van de parochie draagt. Daarnaast zijn er vaak nog andere mensen of instanties (V.Z.W.'s en feitelijke verenigingen) met verantwoordelijkheid op het gebied van financiën en infrastructuur. Het is belangrijk dat het parochieteam, als pastorale instantie, goede contacten heeft met deze verantwoordelijken. Elke materiële inspanning van de parochie moet immers op lange termijn vruchtbaar zijn voor de pastoraal.

#### **4 Enkele bijzondere kenmerken van een team in een kleinere parochie**

Een kleine of minder uitgebouwde parochie is een parochie waar niet alle wezenlijke aspecten van het parochieleven in de parochie zelf aanwezig zijn.

De christenen van die parochie zullen daarom geregeld moeten aansluiten bij omliggende parochies, ook voor wat eigenlijk kernmomenten zijn van de parochie, zoals bijv. de zondagsliturgie of de catechese.

Het parochieteam - dat in zulke kleinere parochies een beperktere groep kan zijn (soms 5 of 6 mensen) - draagt evenwel ook hier het leven van de plaatselijke christelijke gemeenschap.

- a) Het parochieteam zal vooral de zorg hebben voor de zondagsviering. Deze wordt in de kleinste parochies soms gevierd in een beurtrol met omliggende parochies (bijv. om de veertien dagen). Het parochieteam houdt gewoonlijk zelf contact met de koster, met de koorleider, de lectoren en met andere medewerkers.
- b) Verder draagt het parochieteam hier gewoonlijk zelf zorg voor een "pastoraal van persoonlijke contacten" met mensen uit de parochie:
- parochianen in concrete levenssituaties: zieken, mensen met een handicap, mensen met leed, gezinnen en families, bij geboorte of overlijden, jongeren die in aanmerking komen voor de eerste communie, voor het vormsel of voor het huwelijk, mensen met levensvragen...
  - de in de parochie aanwezige verantwoordelijken van deelaspecten: eventueel een of meerdere catechisten, een verantwoordelijke van een gebedsgroep(je), een koster, een bloemschikker, een koorleider, een verantwoordelijke van de jeugd- of socio-culturele beweging, enz. (Het gaat hier telkens om man of vrouw.)  
De vorming en begeleiding van deze mensen gebeurt door iemand van het federatieteam (zie verder).

Het parochieteam kijkt veelal ook zélf uit naar christenen met bepaalde charisma's, die van binnenuit kunnen betrokken worden bij het leven van de parochie.

- c) In een kleine parochie zal er ook zoveel mogelijk een vrijwilliger "contactpersoon" zijn. Het is "de eerst aanspreekbare persoon" voor het gewone leven in de parochie. Hij zal de pastoor en zijn medewerkers, die gewoonlijk niet in die parochie wonen, informeren over concrete parochieaangelegenheden. Deze persoon is best aanwezig in het parochieteam.

## **5 Enkele bijzondere kenmerken van een team in een grotere parochie**

Een grote of meer uitgebouwde parochie is een parochie waar de grote uitzichten van de christelijke gemeenschap (diaconie, liturgie en verkondiging) gewoonlijk binnen de eigen parochie kunnen worden beleefd.

Voor elk van deze uitzichten zijn er vaak eigen groepen (bijv. de catechistenploeg).

- a) Ook het parochieteam van een grotere parochie zal globaal de zorg dragen voor het geheel van de plaatselijke gemeenschap. Het zal deze zorg op zich nemen vanuit de zondagsviering, die in deze parochie ten minste wekelijks is.
- b) Het parochieteam van een grote parochie zal nochtans de hele zorg voor de pastorale deelaspecten gewoonlijk niet alleen dragen. Het zal deze zorg delen met groepen die deze deelaspecten behartigen.  
Deze deelgroepen (bijv. ziekenzorg, de catechistenploeg, een werkgroep Broederlijk Delen of Sint-Vincentius, ...) zullen weliswaar - zeker als zij interparochiaal werken - hoofdzakelijk begeleid worden door het federatieteam (zie verder). Maar het parochieteam ziet toe en ondersteunt, opdat deze engagementen ook verbonden blijven met de plaatselijke parochie.

## **6 Eén parochieteam voor twee aangrenzende parochies?**

In elke parochie moet een eigen parochieteam zijn. De reden hiervoor is dat de plaatselijke verankering een groot goed is voor de verkondiging en de beleving van het evangelie.

Bij de omschrijving van de opdracht van zulk plaatselijk parochieteam hebben wij sterk rekening gehouden met de beperkingen van kleine gemeenschappen. Vanuit die beperkingen zien we soms dat twee of zelfs meer aangrenzende parochies ervoor kiezen om gezamenlijk slechts één parochie-

team te vormen. Daartoe zijn op bepaalde ogenblikken soms goede redenen: beide parochies hebben bijvoorbeeld afwisselend een viering op zondag of zij hebben eenzelfde pastoor, of zij zijn om historische redenen op elkaar aangewezen, enz... Zulk gemeenschappelijk parochieteam van twee aangrenzende parochies kan de uitzondering zijn die de regel "een parochieteam in elke parochie" bevestigt. Het is voor dergelijk parochieteam (van twee aangrenzende parochies) wel van groot belang dat de beide gemeenschappen aan hun trekken komen (bijvoorbeeld door een aparte verantwoordelijke voor bepaalde deelaspecten...). Het is evenzeer belangrijk dat het team zich positief opstelt tegenover de normale groei van de federatie. De twee parochies mogen geen "enclave" worden binnen de federatie.

## **7 Het parochieteam en kringverbreding**

Een parochieteam moet een "ploeg" zijn, die de parochie draagt. Deze ploeg is noodzakelijk voor de dynamiek en de cohesie van de plaatselijke christelijke gemeenschap. Ploegvorming heeft evenwel ook een keerzijde. Als de ploeg uiteindelijk te autonoom gaat werken of als ze zich onvoldoende vernieuwt (zie verder) of te zwak is, dan deemsteren de voordelen van een ploeg vlug weg en raakt de ploeg geïsoleerd van het parochieleven.

Een parochieteam dient heel goed in voeling te blijven met de parochie. Het moet daarom af en toe de kring verbreden. Daartoe zijn er verscheidene mogelijkheden.

- Vooreerst is er de mogelijkheid om enkele keren per jaar iemand uit een deelgroep van de parochie op het parochieteam uit te nodigen. Het kan gaan om een catechist, een jeugdleider of een lid van een sociale beweging, iemand van de liturgische werkgroep of van de eerste communiewerkgroep. Op één uur kunnen heel wat wederzijdse bekommernissen en zorgen worden uitgewisseld. Het zal de contacten van die deelgroep met de parochie bevestigen en versterken.

- Verder bestaat er in sommige parochies de gewoonte om af en toe (bijvoorbeeld twee- of driemaal per jaar) een vaste en ruimere raad (het betreft hier een "parochie-raad" in eigenlijke zin...!) samen te roepen. Men verbreedt er de kring van het parochieteam tot een (ruimere) vertegenwoordiging van alle groepen van de parochie. Met hen wordt dan één of ander aspect van de pastoraal besproken.
- Nog een andere mogelijkheid bestaat erin bijv. om de twee jaar, alle leden van de pastorale en christelijke socio-culturele groepen van de parochie samen te brengen voor een zogenaamd "parochiaal beraad".

Er zijn veel mogelijkheden. Maar niet alles kan of moet overal. Wat wél moet, is dat de federatie gaandeweg door de parochieteams kan worden aangevoeld als een ondersteuning. Hierover handelt het volgende deel.

### **DEEL III. DE ONDERSTEUNING VAN HET PAROCHIETEAM DOOR DE FEDERATIE**

Dat parochies zich meer moeten afstemmen op elkaar, wordt een evidentie. Concrete stappen zetten hiertoe is minder vanzelfsprekend. Historische omstandigheden of concrete karakters staan soms in de weg en maken zulke afstemming op elkaar voorlopig onmogelijk. Hier en daar leek samenwerking overigens tot op heden niet echt nodig. "Wij doen nog wel even verder zoals we het altijd deden", was dan het stille besluit. Vandaar dat een aantal federaties in ons bisdom nog in de kinderschoenen staan. Er moet nog een doorbraak komen in de harten en in de daden.

Voor de parochies en hun parochieteams is het evenwel belangrijk dat zij nú al kunnen zien waar zij naartoe kunnen groeien. Positieve ervaringen in ons bisdom en in de ruimere Kerk tonen aan dat federaties voor de parochies en voor hun teams een grote steun kunnen zijn. Als een federatie zich voldoende in een geloofsdynamiek situeert en eens op kruissnelheid is gekomen, kan ze parochies optrekken in een nieuw elan. Het federatieteam, dat in een federatie de herderlijke zorg draagt, speelt daarbij een beslissende rol.

#### **1 Het federatieteam draagt de herderlijke zorg in de federatie**

Zoals in vele omliggende bisdommen, wil ons bisdom op termijn, in elke federatie, een ploeg vormen die rond de priester(s) de dienst van het herderschap in de federatie op zich neemt. In deze ploeg kunnen naast de priester(s), de diaken(s) en de parochieassistent (en) ook enkele leken als vrijwilligers worden aangesteld. Deze aanstelling gebeurt, na overleg en de nodige vorming, uiteindelijk door de bisschop. Dat dit federatieteam, in een geest van geloof en van verbondenheid met de bisschop, parochies en parochieteams herderlijk begeleidt, daar komt het op aan.

Binnen het federatieteam bestaat een zekere taakverdeling. Een priester kan pastoor zijn van één of meerdere parochies. Een priester kan ook als kapelaan werkzaam zijn in het federatieverband. Steeds vaker evenwel zullen priesters, gewoonlijk zelfs op hun eigen verzoek, als priester "in solidum" worden benoemd. Dit wil zeggen dat zij gezamenlijk of solidair de priesterlijke taken in de federatie behartigen.

Een van de priesters van de federatie wordt door de bisschop ook tot "moderator" van de federatie aangesteld. Hij heeft de dienst van de eenheid in het federatieteam.

De voltijdse diakens en parochieassistenten worden gewoonlijk benoemd voor het geheel van de federatie. Bij "niet-voltijdse" diakens wordt geoordeeld volgens de omstandigheden. Zo ook bij de vrijwilligers die deel uitmaken van het federatieteam.

Het federatieteam zal altijd de federatie als geheel en met al haar plaatselijke gemeenschappen of parochies, voor ogen houden. De leden van het federatieteam zijn er niet als vertegenwoordiger van één specifieke parochie. Zij zijn er voor het geheel van de federatie en zullen, vanuit hun herderlijke zorg voor de federatie, overleggen hoe zij – als herders – best het evangelie verkondigen en ter sprake brengen in de verschillende geledingen van de pastoraal.

Zij zullen zich ook onderling beraden over moeilijke kwesties waarmee zij als herders geconfronteerd worden.

Voorts zullen zij ook onderling bepaalde afspraken maken, zoals bijv. over:

- wie is namens het federatieteam de herderlijke begeleider van de verschillende parochieteams?
- wie begeleidt de pastorale animatoren, de catechisten, eventueel jeugdgroepen, ziekenzorgkernen of bewegingen?

Daarbij hebben zij altijd de parochies voor ogen als plaatsen voor Godsontmoeting.

## **2 Iemand met herderlijke zorg vanuit het federatieteam in het parochieteam**

Een van de grote diensten die de federatie aan plaatselijke parochiegemeenschappen bewijst, bestaat erin dat er altijd een persoon namens de priester aanwezig is in elk parochieteam. Deze ene persoon – hier herder genoemd – zal gewoonlijk een vaste persoon zijn, die op die wijze gaandeweg de parochie leert kennen. Het kan gaan om een priester, maar ook om een diaken, een parochieassistent of om een vrijwilliger die in het federatieteam meehelpt om de herderlijke zorg van de priester te dragen. Dezelfde persoon kan eventueel op termijn ook de vergaderingen van de kerkfabriek van die parochie volgen namens de wettelijke pastoor. Er zijn hieromtrent besprekingen met de overheid.

De opdracht van de persoon met herderlijke zorg in het parochieteam is rijk en beperkt tegelijk. Hij bouwt in het parochieteam aan de gemeenschap rond de levende Heer. De "herder" heeft daarbij als bijzondere aandachtspunten:

- dat er in de parochie een parochieteam is en dat het geregeld samenkomt;
- dat het parochieteam zich laat aanspreken door het evangelie en er zich door laat vormen;
- dat het parochieteam in het licht van het evangelie nadenkt en spreekt over het leven en de noden van de mensen;
- dat het parochieteam initiatieven neemt om het geloof van mensen te voeden in liturgie, in catechese en in diaconie;
- dat dit alles gebeurt in communio, in samen gedragen verantwoordelijkheid, in solidariteit met omliggende parochies en in verbondenheid met de bisschop.

Het lid van het federatieteam dat een parochieteam als herder begeleidt, kan aan dit team ook allerlei informatie geven vanuit de federatie, het decanaat of het bisdom. Het doet dit ter aanvulling van de informatie die de voorzitters van het parochieteam rechtstreeks ontvangen. Op deze wijze worden overvloedige vergaderingen vermeden en is een pa-

rochieteam op de hoogte van wat in het bisdom en in naburige parochies gebeurt.

### **3 De ontmoeting van de parochieteams in de "federatieraad"**

Parochies zullen in de toekomst meer met elkaar te maken hebben. Dit komt door de herderlijke zorg die door één team (het federatieteam) voor verschillende parochies tegelijk gedragen wordt; dit komt evenzeer doordat de aangrenzende parochies in de toekomst voor meerdere initiatieven op elkaar aangewezen zijn. De parochieteams die in zulke parochies zorg dragen voor hun parochie, zullen zo het verlangen koesteren elkaar af en toe te ontmoeten om "raad" te houden. En de "herders" zullen verlangen hun parochieteams ook eens "samen" te kunnen treffen: dat maakt een eigen dynamiek mogelijk, zowel ter verdieping als ter onderlinge ondersteuning.

Hoe de onderlinge ontmoeting tussen parochieteams of de "federatieraad" zich zal ontwikkelen, kan niemand vandaag voorspellen. Ze zal zeker niet al te vaak dienen plaats te vinden, want de leden van parochieteams zijn vrijwilligers en hun tijd is beperkt. Maar als die samenkomsten zinvol en inspirerend zijn, kunnen ze ook hier misschien helpen om te "standaardiseren". Op vele plaatsen in ons bisdom zijn er in dit verband trouwens nieuwe gebruiken aan het groeien. Er zijn federaties waar alle samenkomsten van parochieteams plaats vinden op eenzelfde avond van de maand. Ze gebeuren er om de andere keer per federatie en in de eigen parochie. In andere federaties gaan ze zelfs altijd gezamenlijk door. Vaak wordt dan de formule gebruikt dat men het eerste uur een gezamenlijk programma heeft. Het tweede uur komt men afzonderlijk per parochieteam samen. In de meeste federaties komt men slechts sporadisch samen.

Ook de wijze van samenkomen op het niveau van de federatie verschilt volgens omstandigheden. Hier en daar komen de voltallige parochieteams naar de samenkomst van de federatie. In andere federaties komen er per parochie telkens

twee vertegenwoordigers. De wijsheid zal ook hier leren wat het nuttigst en vruchtbaarst is.

De leiding van het bisdom wil inzake de "federatieraad" geen model opleggen. De synodaliteit, het samen-op-weg-zijn van federaties zal ook hier, doorheen de ervaring, wel vastere vormen vinden.

In de tussentijd vraagt het bisdom alleen dat de parochie-teams tweemaal per jaar in "federatieraad" samenkomen. Dit is belangrijk voor de groei in "synodaliteit" van een federatie. Wij zijn volk-van-God-onderweg. Als het federatieverband alleen al deze overtuiging door de parochies kan laten beleven, zetten wij een grote stap vooruit.

## **DEEL IV. CONCRETE AANDACHTSPUNTEN VOOR EEN PAROCHIETEAM**

Dit vierde deel is eigenlijk een toemaatje. Het wil onze denkoefening over de parochieteams helemaal terugbrengen in de dagelijkse realiteit. Wij reiken hier nog enkele heel concrete aandachtspunten aan voor de goede werking van een parochieteam.

### **1 Een regelmaat in het samenkomen**

Parochieteams hebben hun eigen ervaringen betreffende een ritme van samenkomen. Meestal is de overtuiging dat een maandelijkse samenkomst het best haalbaar is maar eveneens dat dit maandelijkse ritme ook écht noodzakelijk is.

Wij zien echter dat er federaties zijn waar de regelmaat hoger is. Er zijn zelfs federaties waar men, in combinatie met de maandelijkse samenkomst van alle parochieteams op één plaats en één avond, uiteindelijk bijna om de week samenkomt. Zulke samenkomsten zijn dan wel minder lang. Ze duren dan ongeveer anderhalf uur en vinden soms plaats in de vooravond.

Als men samenkomt, dan moet die samenkomst goed voorbereid en gestructureerd verlopen, met een bezinningsmoment dat het leven raakt en met goed afgelijnde programmapunten. De voorzitter, de secretaris en de "herder" vanuit het federatieteam bereiden in de regel de samenkomst voor. Een dagorde van 19.30 tot 22.00 uur biedt goede mogelijkheden. Begin- en eindtijd moeten altijd met stiptheid worden aangehouden opdat er een gezonde regelmaat kan groeien.

Een opmerking terzijde.

Is het ware levensritme van een parochieteam niet dat van de zondagsviering? Het is op dat ogenblik dat de leden van het parochieteam zeker aanwezig moeten zijn. Ze zijn er

“als gist in het deeg”: om anderen bij te staan in hun dienst-taken, om mensen voor en na de viering te verwelkomen of te begroeten, naar hen te luisteren en hen te bemoedigen. Uiteindelijk zijn ze er om Christus in de eucharistie ook te helpen beleven in de parochie.

## **2 Een goed lokaal**

De zorg voor de geestelijke dimensie van de parochie van de toekomst staat voorop. Maar dit neemt niet weg dat er materiële voorwaarden vervuld moeten zijn. Gelukkig zorgen kerkfabrieken en V.Z.W.'s daar meestal goed voor. Ook gemeenten helpen volgens de hun toegestane wettelijke mogelijkheden. Het is goed voor de parochie dat alle partners hun verantwoordelijkheid nemen. En het is ook goed voor de hele gemeenschap dat de parochie leeft en kansen krijgt.

Voor het parochieteam is het belangrijk dat het over een lokaal beschikt dat aangenaam en praktisch is om er samen te komen. Een lokaal in de pastorie of een geschikte ruimte in het parochiaal centrum is gewoonlijk het meest aangewezen. In elke parochie zouden er eigenlijk twee geschikte lokalen moeten zijn waar o.m. . het parochieteam, de kerkfabriek en minstens een catechesegroepje, sfeervol en eigentijds kunnen samenkomen.

## **3 De ondersteuning door een secretariaat**

Zoals voor de priesters, diakens en parochieassistenten, is het belangrijk dat leden van een parochieteam de ondersteuning hebben van een secretariaat. Dat kan wellicht niet op het vlak van elke parochie. Het is goed dat dit dan op het niveau van de federatie wordt voorzien.

In zulk secretariaat zal niet alleen wat druk- of kopieerwerk kunnen geschieden. Ook doop- en andere registers kunnen er wellicht beschikbaar zijn en de nodige attesten kunnen er worden afgeleverd. Vrijwilligers voor het secretariaatswerk

blijken in nogal wat parochies gemakkelijker te vinden dan vrijwilligers voor pastorale opdrachten.

#### **4 De vernieuwing van een parochieteam**

Het is noodzakelijk voor een parochieteam aandacht te hebben voor verruiming en verjonging van het bestaande team. Zulke vernieuwing kan als het ware permanent gebeuren, d.w.z. dat het parochieteam naar een degelijke vervanging zoekt zodra iemand "wegvalt" of zijn "mandaat" beëindigt. De gemiddelde leeftijd van een parochieteam zou rond 55 jaar moeten liggen, waarbij ook enkele 25- en 40-jarigen. Een zeker evenwicht tussen mannen en vrouwen is ook aangewezen.

Het is de ervaring dat deze evenwichten gemakkelijker bereikt worden wanneer men werkt met uitdrukkelijke termijnen voor engagement in het parochieteam. Een engagement van zes jaar (verlengbaar) is een goede basis. Na een tweede "termijn" zou men één jaar kunnen onderbreken. Naast het parochieteam zijn immers zoveel andere engagementen mogelijk in een parochie. Mensen die uit het parochieteam willen stappen, moeten dit kunnen.

Nogal wat parochies hebben er goede ervaringen mee dat nieuwe leden van een parochieteam worden "voorgesteld" door de hele christelijke gemeenschap zoals die op zondag samenkomt.

Dit kan maar op voorwaarde dat de hele gemeenschap op zondag daar goed op wordt voorbereid. Deze voorbereiding zou kunnen gebeuren door één of meerdere getuigenissen van leden van een bestaande parochieploeg en door een predikatie over de betekenis van het parochieteam en over de criteria bij de aanwerving van teamleden. Er moet ook gezorgd worden voor een goede en eenvoudige werkwijze, waardoor mensen namen kunnen suggereren. Voorts moet gewaakt worden over de discretie bij het verzamelen en bij het eventueel polsen achteraf van nieuwe mensen. Alleen de leden van het parochieteam van de betrokken parochie en de leden van het federatieteam zouden inzage mogen heb-

ben in de resultaten van een publieke aanbeveling van nieuwe leden. Het gaat erom de "beste" mensen te vinden, maar dan in een evangelisch perspectief.

## **5 De kunst van vruchtbaar samenkomen**

Er zijn veel voorwaarden op te noemen opdat een parochie-team op vruchtbare wijze zou samenkomen. De geest of de spirit van waaruit de samenkomst gebeurt, is daarbij het meest doorslaggevend. De geest van het evangelie moet permanent aanwezig zijn en moet ook de inhoud van de samenkomsten uiteindelijk bepalen. Dit is reeds in vorige delen herhaaldelijk tot uitdrukking gekomen. Een "goede geest" maakt technische onvolkomenheden van een samenkomst ook relatief.

Maar goed samenkomen is op zich een kunst. Een goede voorzitter zal iedereen de kans geven om mee te spreken. Hij moet echter ook besluiten kunnen formuleren. Een secretaris kan door een goed verslag van vorige samenkomsten herhalingen vermijden en opvolging vergemakkelijken. Een gelovige inbreng van de "herder" en ook de ultieme herderlijke verantwoordelijkheid van de priester, geven de samenkomst van het team een eigen draagkracht. Als elk teamlid met zijn/haar eigen charisma kan deelnemen aan de samenkomst van het parochieteam, zal het team een grote vruchtbaarheid kennen. Een parochieteam dat in Gods aanwezigheid werkt, brengt Gods Geest ook over op andere verantwoordelijken van de parochie en op de hele christelijke gemeenschap. Zo wordt de parochie ruimte voor Gods-ontmoeting. Daarin ligt overigens ook haar zending en haar kracht.

# INHOUDSOPGAVE

---

<b>HET PAROCHIETEAM IN DE KIJKER</b>	<b>1</b>
<b>Deel I. De parochie als ruimte voor Godsontmoeting</b>	<b>4</b>
1 Er verandert veel in de parochies	4
2 Parochies werken samen	4
3 De bedoeling van een parochiefederatie	5
4 Ervaringen in de praktijk	6
5 De troeven van de parochie zien	7
6 “Standaardiseren” is noodzakelijk	8
7 Het belang van “verdieping”	10
a Persoonlijke verdieping	10
b Volwassenen-initiatie	11
8 Tot slot: het parochieteam in de kijker	12
<b>Deel II. Het parochieteam: “Een ploeg die de parochie draagt”</b>	<b>13</b>
1 De eigenheid van een parochieteam	13
a Zorg om de “communio” vanuit de “Geest”	13
b Oog voor mogelijkheden en beperkingen van de parochie	14
2 De samenstelling van een parochieteam	15
a De plaatselijke “draggers” van de parochie, ieder met een eigen opdracht	15
b De herderlijke aanwezigheid vanuit de federatie	16
3 Het parochieteam bouwt aan gemeenschap	16
a De liturgie	17
b De diaconie	18

c	De verkondiging	18
d	De zorg voor het materiële.	19
4	Enkele bijzondere kenmerken van een team in een kleinere parochie	19
5	Enkele bijzondere kenmerken van een team in een grotere parochie	21
6	Eén parochieteam voor twee aangrenzende parochies?	21
7	Het parochieteam en kringverbreding	22
	<b>Deel III. De ondersteuning van het parochieteam door de federatie</b>	<b>24</b>
1	Het federatieteam draagt de herderlijke zorg in de federatie	24
2	Iemand met herderlijke zorg vanuit het federatieteam in het parochieteam	26
3	De ontmoeting van de parochieteams in de “federatieraad”	27
	<b>Deel IV. Concrete aandachtspunten voor een parochieteam</b>	<b>29</b>
1	Een regelmaat in het samenkomen	29
2	Een goed lokaal	30
3	De ondersteuning door een secretariaat	30
4	De vernieuwing van een parochieteam	31
5	De kunst van vruchtbaar samenkomen	32
	<b>INHOUDSOPGAVE</b>	<b>33</b>

Verantwoordelijke uitgever: VZW PASTORAAL INFORMATIECENTRUM  
Tulpinstraat 75, 3500 HASSELT

D/2004/1671/5

